



Rapport

Rapport van een klacht over de Belastingdienst/Utrecht-Gooi.

Datum: 19 oktober 2011

Rapportnummer: 2011/309

Klacht

Verzoeker klaagt over de beslissing van de directeur wettelijke taken van de Belastingdienst/Utrecht-Gooi op het verzoek om uitstel van betaling. Hij klaagt er met name over dat de directeur bij zijn beslissing geen rekening heeft gehouden met:

1. het in de gelegenheid stellen van verzoeker om te reageren op de stand van zaken van het compromissoir overleg;
2. de gronden van verzoeker zoals aangevoerd in de beroepschriften;
3. het onderscheid tussen de beoordeling van de weigering uitstel van betaling te verlenen en de intrekking van het uitstel;
4. het redelijkheidsvereiste;
5. de door verzoeker aangeboden zekerheid van een vordering op een entiteit.

Bevindingen en beoordeling

Algemeen

I Bevindingen

De Belastingdienst/Zuidwest (hierna: de Belastingdienst) legde verzoeker (navorderings)aanslagen inkomstenbelasting op over de jaren:

- 2000 (H07) met dagtekening 30 december 2005,
- 2002 (H27) met dagtekening 28 december 2007, en
- 2005 (H56) met dagtekening 24 november 2009.

Verder legde de Belastingdienst verzoeker aanslagen omzetbelasting op over de jaren 2000 (F010506) en 2002 (F012501). Verzoeker kon zich niet verenigen met (de hoogte van) de aanslagen. Hij maakte daar dan ook bezwaar tegen. Verzoeker bestrijdt onder meer dat hij ooit als ondernemer is opgetreden, alsmede dat de Belastingdienst slechts aanslagen inkomstenbelasting oplegt over de jaren waarin winst zou zijn gemaakt, uitgaande van het ondernemerschap, maar verliesjaren niet meeneemt en bovendien geen rekening houdt met de reeds afgedragen belasting, in de inkomsten- en de overdrachtsbelasting. Bovendien houdt de Belastingdienst ten onrechte verliesverrekeningen in de vennootschapsbelasting tegen, waarmee aanzienlijke teruggaven zijn gemoeid, aldus verzoeker.

Verzoekers gemachtigde correspondeerde in ieder geval vanaf april 2009 regelmatig met de Belastingdienst over de reeds opgelegde aanslagen. Verder werd er een aantal gesprekken gevoerd tussen de gemachtigde en de Belastingdienst.

De gemachtigde verzocht de Belastingdienst gedurende de behandeling van de bezwaarschriften om (nader) uitstel van betaling voor de aanslagen.

In een beschikking van 2 februari 2010 wees de Belastingdienst het verzoek om (nader) uitstel van betaling voor de aanslagen af. De Belastingdienst liet onder meer het volgende weten:

"Ik had een voor mij aanvaardbare zekerheid verzocht voor in ieder geval een aanzienlijk percentage van de openstaande belastingschulden. Een aanvaardbare zekerheid zou voor mij zijn: een bankgarantie, een hypotheek op een pand met overwaarde, een verpanding van een vordering op een debiteur die zonder enig probleem goed is en blijft voor zijn geld. Dit alles bleef helaas uit. Ook ik zou liever in goed overleg tot een oplossing komen, maar blijktbaar is dat niet mogelijk.

Ik weiger hierbij het uitstel van betaling aan uw cliënt voor de aanslag (...) H56. Het uitstel van betaling voor de aanslagen:

IH 2000 (...) H07,

IH 2002 (...) H27,

OB 00-50 (...) F010506,

OB 02-50 (...) F012501,

trek ik hierbij in gelet op de omvang van deze belastingschulden € **5.973.167,00** en het gebrek aan verhaalsmogelijkheden bij uw cliënt alsmede de aard van deze belastingschulden.

(...)

Ik merk op dat ik vanwege de grote belangen van de Staat der Nederlanden niet bereid ben de invordering op te schorten hangende een eventueel ingediend beroepschrift tegen de weigering van het uitstel van betaling.

Ik had het graag anders gezien, maar naar mijn oordeel dwingt uw cliënt mij deze voor hem ongetwijfeld vervelende weg te behandelen."

Verzoeker kon zich niet verenigen met de afwijzende beslissing en daarom tekende zijn gemachtigde op 9 en 11 februari 2010 beroep aan bij de directeur wettelijke taken van de Belastingdienst/Utrecht-Gooi (hierna: de directeur). De gemachtigde voerde in de

beroepschriften in hoofdzaak het volgende aan:

de aanslagen zijn schattenderwijze tot een aanzienlijk bedrag vastgesteld en staan niet onherroepelijk vast. Niet is gebleken van een zorgvuldige belangenafweging, nu niet blijkt dat de belangen van verzoeker deugdelijk zijn afgewogen tegen de belangen van de Belastingdienst;

waar de Belastingdienst zelf nog steeds over onvoldoende informatie beschikt om gemotiveerd te beslissen op de ingediende bezwaarschriften valt dat niet te rijmen met het afwijzen van het verzoek om uitstel van betaling;

door verzoeker is inzicht verstrekt in zijn vermogenspositie, die voldoende waarborgen biedt voor de betaling van de gepretendeerde belastingschuld. De Belastingdienst verzaakt om aan te geven waarom deze vermogensaandelen niet kwalificeren als afdoende zekerheid;

het intrekken van uitstel van betaling wordt niet voldoende gemotiveerd.

De Belastingdienst en de gemachtigde spraken met elkaar af om op 22 maart 2010 te overleggen over de (hoogte van de) aanslagen. Het streven was om tot een oplossing te komen. Dit overleg wordt hierna in dit verslag aangeduid als compromissoir overleg. De afspraak van 22 maart ging niet door en werd verzet naar 27 april 2010. De Belastingdienst liet de gemachtigde weten dat hij gedurende het compromissoir overleg niet tot nadere invordering zou overgaan.

Op 8 april 2010 vond er in het kader van de beroepsprocedure bij de directeur een hoorgesprek plaats. In dit gesprek kwam onder meer aan de orde dat verzoeker een vordering op een entiteit aan de Belastingdienst had aangeboden als zekerheid. Er werd afgesproken dat de gemachtigde een verslag van het gesprek zou maken en dat voor commentaar aan de directeur zou voorleggen. In het verslag zou onder meer een samenvatting van de contacten tussen de Belastingdienst en de gemachtigde over de aanslagen worden opgenomen. Verder is afgesproken dat het resultaat van het gesprek tussen de Belastingdienst en de gemachtigde zou worden afgewacht, alvorens de directeur op de beroepschriften zou beslissen.

De gemachtigde en de Belastingdienst voerden op 27 april 2010 een compromissoir overleg. Tijdens dat gesprek werden afspraken gemaakt voor een nader overleg.

Op 12 mei 2010 nam de directeur contact op met de gemachtigde om te informeren of het verslag inmiddels gereed was. Daarop heeft de gemachtigde haar excuses aangeboden dat er nog geen verslag was toegezonden. Een (fatale) termijn om alsnog het verslag toe te sturen, is daarbij niet afgesproken. Aangezien op dat moment een tweede bespreking was gepland tussen de Belastingdienst en de gemachtigde op 31 mei 2010 is toen tussen de directeur en de gemachtigde de afspraak gemaakt dat dat gesprek zou worden

afgewacht. Op het moment dat het compromissoir overleg ten einde zou zijn, zou de gemachtigde de directeur alsnog binnen een week informeren.

Op 31 mei 2010 en 14 juli 2010 vonden er compromissoire overleggen plaats tussen de gemachtigde en de Belastingdienst.

Bij brief van 11 augustus 2010 liet de Belastingdienst de gemachtigde weten open te staan om in een nader gesprek de mogelijkheden van een compromis te bespreken. Op 13 augustus 2010 stuurde de Belastingdienst de gemachtigde een brief met een voorstel. De Belastingdienst liet in de brief weten dat ondanks dat de fiscale standpunten naar zijn oordeel te ver uit elkaar liggen, hij toch wilde trachten om tot een oplossing te komen door een compromisvoorstel te doen. Volgens de Belastingdienst werd verzoeker hiermee aanzienlijk tegemoet gekomen.

Op 27 september 2010 vond er een overleg plaats tussen de Belastingdienst en de gemachtigde over het compromisvoorstel van de Belastingdienst. De gemachtigde kon zich niet in het voorstel van de Belastingdienst vinden. Afsproken werd dat zij nog schriftelijk zou aangeven waarom het compromissoir voorstel haar niet redelijk voorkwam.

De directeur deed op 18 oktober 2010 uitspraak op de beroepschriften van verzoeker. Hij liet in de beslissing weten dat in het gesprek op 8 april 2010 was afgesproken dat alvorens een beslissing zou worden genomen op de beroepschriften een verdere nadere bespreking met de Belastingdienst nog zou worden afgewacht. De directeur wees het beroep af en voerde daartoe aan dat ingevolge artikel 25.2.5. van de Leidraad Invordering (zie Achtergrond, onder 1a.)

de ontvanger zekerheid kan verlangen voor de bestreden belastingschuld. In dit geval had de Belastingdienst volgens de directeur terecht aan uitstel van betaling de voorwaarde van zekerheid verbonden, gelet op de aard en de omvang van de belastingschuld in relatie tot de bekende verhaalsmogelijkheden, alsmede dat nu kennelijk de gevoerde gesprekken tussen de gemachtigde en de Belastingdienst niet tot het gewenste resultaat hebben geleid.

Bij brief van 21 oktober 2010 deed de gemachtigde de Belastingdienst een tegenvoorstel om tot een oplossing te komen.

De Belastingdienst deelde de gemachtigde bij brief van 28 oktober 2010 onder meer mee dat haar voorstel van 21 oktober voor de Belastingdienst niet aanvaardbaar was. Verder liet de Belastingdienst weten - gelet op het eerder door hem gedane voorstel - dat hij moet constateren dat de standpunten tussen de gemachtigde en de Belastingdienst te ver uiteen liggen. Er was derhalve geen overeenstemming over een compromis mogelijk, aldus de Belastingdienst. Ten slotte berichtte hij dat de Belastingdienst daarom het overleg over een schikking beëindigde. Het eerder door de Belastingdienst gedane schikkingsvoorstel kwam

daarmee te vervallen. Verzoeker werd gesommeerd om binnen veertien dagen het verschuldigde bedrag voor de aanslagen over te maken aan de Belastingdienst.

Op 2 november 2010 wendde de gemachtigde zich namens verzoeker tot de Nationale ombudsman met een klacht. Zij liet weten dat met de directeur was overeengekomen dat gedurende het compromissoir overleg met de Belastingdienst geen beslissing op de beroepschriften zou worden genomen. Volgens de gemachtigde is het dan ook onbegrijpelijk dat de directeur op het beroepschrift heeft beslist zonder in de gelegenheid te worden gesteld nader te worden gehoord of aan te geven in welk stadium het compromissoir overleg zich bevond.

In de tweede plaats klaagt verzoeker erover dat de directeur in het geheel niet is ingegaan op de gronden zoals aangevoerd in de beroepschriften. De directeur stelt slechts dat het de Belastingdienst is toegestaan zekerheid te vragen voor de bestreden belastingschuld. Dat deze aanslagen (bedragen) schattenderwijs zijn opgesteld, betreft hij daarbij geheel niet in zijn beslissing. Bovendien maakt hij geen onderscheid tussen de weigering uitstel te verlenen en de intrekking van het uitstel. Voor de intrekking dient naar verzoekers mening een 'zwaardere' toets te worden aangelegd. Bovendien mag volgens verzoeker van de directeur worden verwacht dat hij met een bredere blik toetst of de beslissing van de ontvanger ook in de context van het geval heeft geleid tot een redelijk resultaat. Tenslotte laat verzoeker weten dat tijdens het hoorgesprek uitgebreid aan de orde is gesteld dat namens verzoeker wel zekerheid is aangeboden in de vorm van een vordering op een entiteit. Daarmee wenste de Belastingdienst echter niet in te stemmen. Het had volgens verzoeker op de weg van de directeur gelegen te beslissen of met het aanbieden van een dergelijke zekerheid kon worden volstaan.

In zijn reactie op de klacht van verzoeker merkte de directeur het volgende op:

Ten aanzien van het niet in de gelegenheid stellen om te reageren op de stand van zaken van het compromissoir overleg

Er is lange tijd overleg geweest tussen de Belastingdienst en de gemachtigde over de vorm en de hoogte van de zekerheid die de Belastingdienst eiste. In de ogen van verzoeker gaat het om gefingeerde aanslagen. In de ogen van de Belastingdienst betreft het echter wel reële aanslagen. De ontvanger hoeft bij de beoordeling van de aanslagen deze slechts marginaal te toetsen. Dit is dan ook gebeurd, aldus de directeur.

Tijdens het hoorgesprek in het kader van de beroepsprocedure is met de gemachtigde afgesproken dat zij een verslag zou maken en aan de directeur zou laten zien. Dit was op 12 mei 2010 nog niet gebeurd. Voor het niet maken, althans laten zien aan de directeur van dit verslag bood de gemachtigde op 12 mei 2010 haar verontschuldigen aan de directeur aan.

Voordat er door de directeur definitief zou worden beslist in de uitspraak op beroep wilde de gemachtigde een compromissair overleg met de Belastingdienst om te kijken of er zo uit te komen was. Na verloop van tijd, begin oktober 2010 heeft de directeur contact opgenomen met de Belastingdienst met de vraag hoe het er nu voorstaat. De Belastingdienst heeft hierop de directeur laten weten dat er op 27 september 2010 nog een overleg was geweest. De Belastingdienst was van mening dat er van een voorstel van de gemachtigde niet veel meer te verwachten was. De belastingaanslagen waren fors opgelopen tot wel zo'n negen miljoen euro. In Nederland heeft verzoeker nauwelijks bezittingen. Er is wel een woning in België. Ook was er een vordering op een stichting van vier miljoen, maar voor deze lening was geen enkele zekerheid bedongen. Van meet af aan heeft de Belastingdienst deze vorm van zekerheid ter discussie gesteld, omdat de vordering te onzeker was. Wel heeft de Belastingdienst de gemachtigde in de gelegenheid gesteld met aanvullende informatie te komen dan wel met een alternatief voorstel. De Belastingdienst gaf uiteindelijk aan de directeur te kennen de beroepschriften nu maar af te doen. De directeur was inmiddels voldoende geïnformeerd. Nieuwe inzichten waren volgens hem niet meer te verwachten.

De directeur moest zelf achter de uitkomsten van het compromissaire overleg aan. De gemachtigde heeft het verslag niet getoond en ook overigens niets meer laten horen. Dit was voor de directeur voldoende aanleiding om nu de beschikking op te maken.

Ten aanzien van de inhoud van de beslissing van de directeur

De Belastingdienst mag op grond van het bepaalde in artikel 25 lid 2 paragraaf 5 van de Leidraad Invordering 2008 zekerheid verlangen bij het verlenen van uitstel van betaling in verband met een ingediend bezwaarschrift als de aard en de omvang van de belastingsschuld in relatie tot de verhaalsmogelijkheden die bij de Belastingdienst bekend zijn daartoe aanleiding geven. De omvang van de schuld was in dit geval inmiddels zeer hoog geworden en verhaalsmogelijkheden in Nederland waren er hoegenaamd niet.

Dat er aanvankelijk uitstel was verleend en nu was ingetrokken heeft te maken met het feit dat de schuld al maar groter werd en er zo een nieuwe situatie is ontstaan om opnieuw naar het risico van onverhaalbaarheid te kijken, waarbij de Belastingdienst op grond van het bepaalde in artikel 25 paragraaf 1 lid 4 letter f van de Leidraad Invordering 2008 (zie Achtergrond, onder 1b.) zich opnieuw mag oriënteren aangaande de verhaalsrisico's. Dat is naar de mening van de Belastingdienst in de brief van 2 februari 2010 ook voldoende gebeurd.

De Belastingdienst is na lang overleg tot het oordeel gekomen dat de aangeboden verhaalsmogelijkheid in de vorm van de vordering op de stichting niet acceptabel was en dat de schuld ook zeer fors was geworden. De Belastingdienst heeft zich, zoals ook valt op te maken uit zijn brief van 2 februari 2010 op het standpunt gesteld dat er verhaalsrisico's waren. Hiermee heeft de ontvanger de beslissing van het uitstel gemotiveerd. Verzoeker

woont in België en heeft dus geen vaste woonplaats in Nederland. In die situatie mag de Belastingdienst gelet op het bepaalde in artikel 10, vierde lid Leidraad Invordering 2008 (zie Achtergrond, onder 1c.) uitstel weigeren en verleend uitstel intrekken.

De gemachtigde liet in reactie op het standpunt van de directeur het volgende weten. Het is onbegrijpelijk dat de directeur geen contact heeft opgenomen met haar. Op advies van de Belastingdienst heeft de directeur de beroepschriften afgedaan. Behalve dat het behoorlijk was geweest indien de directeur contact had gelegd met haar, heeft hij daarenboven niet op de gehele beroepschriften beslist. De directeur heeft slechts aangegeven dat het de Belastingdienst vrij stond om zekerheid te verlangen en om die reden heeft hij het beroep afgewezen. De directeur gaat niet in op de aangeboden zekerheid en waarom deze zekerheid niet afdoende zou zijn.

De aanslagen zijn volgens de gemachtigde opgelegd tot behoud van recht. Volgens de gemachtigde kan het niet zo zijn dat slechts de winsten worden belast en de verliezen niet worden meegenomen. Zeker niet indien aan de verliezen een deugdelijke onderbouwing is gegeven en daarop niet inhoudelijk door of namens de Belastingdienst is gereageerd.

Volgens de gemachtigde kan de directeur de bedragen van de aanslagen die ter behoud van rechten zijn opgelegd en waarbij geen rekening is gehouden met verliezen of verrekeningen niet als leidraad nemen, althans niet zonder meer. Hij hoeft de aanslagen niet ten volle te toetsen. Maar bij het niet verlenen van uitstel of het intrekken van uitstel past in dat kader wel (enige) terughoudendheid, aldus de gemachtigde. Dat de Belastingdienst (op enig moment) zekerheid kan verlangen, wordt niet door de gemachtigde betwist. Het bedrag waarvoor zekerheid wordt verlangd, dient daarbij recht te doen aan de mogelijke belastingschuld. De Belastingdienst wenste zekerheid voor het volle bedrag en vond de vordering op de stichting niet toereikend. Waarom deze zekerheidstelling niet toereikend wordt geacht, is niet toegelicht. De Belastingdienst heeft bovendien nooit gevraagd of verzoeker meer zekerheid van de stichting kon verlangen. Andere zekerheden kunnen door verzoeker zelf niet worden verstrekt. Op zijn woning in België zit geen overwaarde, zodat een hypotheekverstrekking ten behoeve van de Belastingdienst niet tot de mogelijkheden behoort. Door verzoeker is uiteengezet waaruit de bezittingen c.q. vermogen bestaat. Daarop is door de directeur in zijn beslissing slechts ten dele gereageerd.

De gemachtigde liet in reactie op het verslag van bevindingen weten dat zij zich niet kon vinden in het compromisvoorstel van de Belastingdienst van 13 augustus 2010 en wel om de volgende redenen. Het bedrag van het compromis was in het geheel niet onderbouwd en standpunten van de zijde van de Belastingdienst in reactie op verzoekers memoranda zijn niet naar voren gebracht. Gemachtigde stelt dat als de rechter alle standpunten omtrent het ondernemerschap, als gesteld door de Belastingdienst zou volgen, de schuld niet meer kon belopen dan het door de Belastingdienst neergelegde voorstel. Van een compromisvoorstel was dan ook geen sprake. Daarenboven wilde de Belastingdienst niet

tot een totaaloplossing tot en met het jaar 2007 komen, maar slechts de aanslagen tot en met 2006 afhandelen, waarna vervolgens opnieuw een discussie zou kunnen ontstaan over het jaar 2007.

Gemachtigde berichtte dat zij wel degelijk aanvullende informatie aan de directeur heeft verstrekt, maar dat daarop niet is gereageerd. Volgens de gemachtigde was er door haar nog geen verslag van alle standpunten overgelegd, aangezien het compromisoverleg nog niet ten einde was.

Verder liet de gemachtigde weten dat inmiddels in week 40 alsnog met de Belastingdienst een compromis is bereikt, waarbij na onderlinge verrekeningen een te betalen bedrag resteerde van circa € 100.000. In aansluiting hierop liet de gemachtigde weten dat derhalve zij het nemen van een nieuwe beslissing door de directeur niet (meer) zinvol acht.

In reactie op het verslag van bevindingen liet de directeur weten dat hij al wel voldoende was geïnformeerd om over het beroepschrift te kunnen beslissen. Nog contact opnemen met de gemachtigde was volgens de directeur niet meer noodzakelijk.

Verder liet de directeur weten dat hij wel degelijk was ingegaan op de door verzoeker aangeboden zekerheid die door de Belastingdienst was geweigerd. Het handelde om een vordering op een stichting van ruim 4 miljoen euro. Een groot bedrag waarvan de Belastingdienst vond dat verzoeker geen zekerheid had bedongen. Het risico van insolventie van deze stichting zou dan bij de Belastingdienst komen te liggen. De Belastingdienst eiste meer zekerheid ten aanzien van de vordering op de stichting, maar kreeg die zekerheid niet. Hierover is door de Belastingdienst gecorrespondeerd met de gemachtigde, aldus de directeur.

II Beoordeling

Algemeen

Verzoeker diende op 9 en 11 februari 2010 beroepschriften in tegen de afwijzende beslissing van de Belastingdienst/Zuidwest (hierna: de Belastingdienst) op het verzoek om (nader) uitstel van betaling voor aanslagen inkomsten- en omzetbelasting.

Op 8 april 2010 vond in het kader van de behandeling van het beroepschrift een hoorgesprek plaats tussen de gemachtigde van verzoeker en de directeur wettelijke taken van de Belastingdienst/Utrecht-Gooi (hierna: de directeur). Daarbij werd afgesproken dat de gemachtigde een verslag van het gesprek zou maken en dat voor commentaar aan de directeur zou voorleggen. In het verslag zou onder meer een samenvatting van de contacten tussen de Belastingdienst en de gemachtigde over de aanslagen worden opgenomen.

De gemachtigde bood op 12 mei 2010 haar excuses aan de directeur aan dat het verslag nog niet was verstuurd. Dit zou volgens de gemachtigde alsnog gebeuren.

De directeur verklaarde op 18 oktober 2010 het beroepschrift ongegrond. De directeur wees het beroep af op de grond dat in verband met de aard en de omvang van de belastingschuld in relatie tot de bij de Belastingdienst bekende verhaalsmogelijkheden er voor de Belastingdienst voldoende aanleiding was om zekerheid te verlangen. Verder overwoog de directeur dat de gevoerde gesprekken tussen de gemachtigde en de Belastingdienst kennelijk nog niet tot de gewenste resultaten hebben geleid, zodat de eis tot het stellen van aanvaardbare zekerheid terecht door de Belastingdienst is gesteld.

Ten aanzien van het niet in de gelegenheid stellen te reageren op de stand van zaken van het compromissoir overleg

Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat de directeur op de beroepschriften heeft beslist zonder hem in de gelegenheid te stellen nader te worden gehoord dan wel aan te geven in welk stadium het compromissoir overleg zich bevond.

26. Het vereiste van rechtszekerheid houdt in dat de overheid gerechtvaardigde verwachtingen van burgers en organisaties jegens haar honoreert. Dit impliceert onder meer dat overheidsinstanties zich houden aan met burgers gemaakte afspraken.

In reactie op de klacht liet de directeur weten dat hij begin oktober 2010 contact had opgenomen met de Belastingdienst over de stand van zaken van het compromissoir overleg tussen de gemachtigde en de Belastingdienst. In dit overleg werd gesproken over de (hoogte van de) aanslagen. Verzoeker bestreed die namelijk. Het streven van de Belastingdienst en de gemachtigde was om tot een oplossing te komen. De Belastingdienst liet weten dat er op 27 september 2010 nog overleg was geweest. Verder deelde de Belastingdienst mee dat er van voorstellen van de gemachtigde niet veel meer te verwachten was. De Belastingdienst gaf de directeur aan het beroepschrift nu maar af te doen. De directeur was van oordeel voldoende te zijn geïnformeerd. Nieuwe inzichten waren volgens hem niet meer te verwachten. De directeur moest zelf achter de uitkomsten van het compromissoire overleg aan. Van de gemachtigde was het verslag van het hoorgesprek niet ontvangen en ook overigens liet zij niets meer van zich horen. Dit was volgens de directeur voldoende aanleiding om op de beroepschriften te beslissen. Dat gebeurde dan ook bij beslissing van 18 oktober 2010.

Vaststaat dat de directeur op de beroepschriften besliste op het moment (18 oktober 2010) dat het compromissoir overleg nog niet was afgerond. De Belastingdienst liet de gemachtigde immers pas bij brief van 28 oktober 2010 weten het compromissoir overleg te beëindigen. Deze brief was een reactie op het voorstel van de gemachtigde bij brief van 21 oktober 2010 om alsnog tot een oplossing te komen.

De directeur overwoog in zijn beslissing dat de tussen de Belastingdienst en de gemachtigde gevoerde gesprekken kennelijk niet tot de gewenste resultaten hebben geleid. Uit het gebruik van het woord "kennelijk" blijkt dat het voor de directeur niet vaststond dat het compromissoir overleg inderdaad was mislukt. Dat bleek ook het geval te zijn, nu de Belastingdienst de gemachtigde daar pas bij brief van 28 oktober 2010 van op de hoogte stelde. Door op het beroepschrift te beslissen alvorens het compromissoir overleg was beëindigd, handelde de directeur niet overeenkomstig de door hem met de gemachtigde gemaakte afspraak, namelijk het resultaat van het gesprek tussen de Belastingdienst en de gemachtigde af te wachten. Hierdoor handelde de directeur in strijd met het vereiste van rechtszekerheid. De onderzochte gedraging is op dit punt derhalve niet behoorlijk.

De Nationale ombudsman merkt nog het volgende op. Op grond van het bepaalde in artikel 7:21 van de Algemene wet bestuursrecht dient van een hoorgesprek in de beroepsprocedure bij de directeur een verslag te worden gemaakt. Door in deze zaak het hoorgesprek niet zelf, maar door de gemachtigde van verzoeker te laten opstellen, had de directeur alvorens te beslissen op het beroepschrift, de gemachtigde in de gelegenheid moeten stellen om alsnog – binnen een bepaalde termijn – het verslag in laten te dienen. Het niet opstellen van een hoorverslag kan immers leiden tot twijfel over gedane uitingen of toezeggingen door partijen tijdens de hoorzitting.

Ten aanzien van de beslissing op de beroepschriften

In de tweede plaats klaagt verzoeker over de beslissing van de directeur. Hij wees erop dat de directeur geen rekening hield met de gronden zoals aangevoerd in de beroepschriften en de aangeboden zekerheid van een vordering op een entiteit. Verder klaagt verzoeker erover dat de directeur geen onderscheid maakte tussen de beoordeling van de weigering uitstel van betaling te verlenen en de intrekking van uitstel. Ten slotte klaagt hij erover dat er door de directeur geen rekening was gehouden met het redelijkheidsvereiste.

Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van overheidsinstanties feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering. Het vereiste impliceert onder meer dat duidelijk is op welke feiten en omstandigheden de beslissing is gegrond.

De beoordeling van een verzoek om uitstel van betaling door de Belastingdienst, of in beroep de directeur vraagt om maatwerk. De beslissing zal immers steeds moeten worden genomen met inachtneming van alle bijzondere omstandigheden van het geval. De richtlijnen die de staatssecretaris van Financiën heeft gegeven in de Leidraad Invordering 2008 vormen niet meer of minder dan een kader waarbinnen de beslissing moet worden genomen. In de motivering van de beslissing zal naar voren moeten komen op welke wijze met de van belang zijnde feiten en omstandigheden is rekening gehouden. Een enkele verwijzing naar regels uit de Leidraad is niet voldoende.

In reactie op de klacht liet de directeur weten dat nu de omvang van de schuld inmiddels zo hoog was en de verhaalsmogelijkheden er hoegenaamd niet waren, de Belastingdienst op grond van het bepaalde in artikel 25 lid 2 paragraaf 5 van de Leidraad Invordering 2008 zekerheid mag verlangen als de aard en de omvang van de belastingschuld in relatie tot de verhaalsmogelijkheden die bij de Belastingdienst bekend zijn daartoe aanleiding geven. De directeur was van oordeel dat er verhaalsrisico's waren. Verzoeker woont in België en heeft dus geen vaste woonplaats in Nederland. In die situatie mag de Belastingdienst gelet op het bepaalde in artikel 10, vierde lid Leidraad Invordering 2008 uitstel weigeren en verleend uitstel intrekken.

Dat er aanvankelijk uitstel is verleend en nu was ingetrokken heeft volgens de directeur te maken met het feit dat door het toenemen van de schuld een nieuwe situatie is ontstaan, waarbij de Belastingdienst zich op grond van het bepaalde in artikel 25 paragraaf 1 lid 4 letter f van de Leidraad Invordering 2008 opnieuw mag oriënteren aangaande de verhaalsrisico's.

De Belastingdienst is na lang overleg met verzoeker tot het oordeel gekomen dat de aangeboden verhaalsmogelijkheid in de vorm van de vordering op de stichting niet acceptabel was en dat de schuld ook zeer fors was geworden.

De motivering van de uitspraak van de directeur op verzoekers beroep voldoet niet aan het hiervoor geformuleerde motiveringsvereiste. In de uitspraak is niet gemotiveerd waarom de directeur het standpunt innam dat de geboden zekerheid – een vordering op een entiteit - niet volledig was en waarom. Verder is de directeur niet specifiek ingegaan op de in de beroepschriften opgevoerde gronden zoals onder meer het argument dat er door verzoeker inzicht is verstrekt in zijn vermogenspositie, die volgens de gemachtigde voldoende waarborgen biedt voor de betaling van de belastingschulden. Van de directeur mag worden verwacht dat hij een concrete reactie geeft op argumenten in een beroepschrift, die rechtstreeks betrekking hebben op zijn beslissing. Door dit na te laten handelde de directeur in strijd met het motiveringsvereiste. De onderzochte gedraging is op dit onderdeel evenmin behoorlijk. Deze vaststelling, alsmede hetgeen hiervoor overwogen is onder 29. en 30. vormt in beginsel aanleiding tot het doen van een aanbeveling. Echter, nu er inmiddels een compromis is tussen verzoeker en de Belastingdienst acht de Nationale ombudsman dat niet (meer) zinvol.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Belastingdienst/Utrecht-Gooi is gegrond, ten aanzien van:

het niet in de gelegenheid stellen van verzoeker om te reageren op de stand van zaken van het compromisoverleg, wegens schending van het vereiste van rechtszekerheid;

de beslissing op het beroepschrift, wegens schending van het motiveringsvereiste.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Onderzoek

Op 3 november 2010 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer S. wonend in België ingediend door De Bont Advocaten uit Amsterdam, met een klacht over een gedraging van de Belastingdienst/Utrecht-Gooi.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Financiën, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de Belastingdienst/Utrecht-Gooi verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reacties van de gemachtigde van verzoeker en de Belastingdienst/Utrecht-Gooi gaven aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen en aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

een verzoekschrift van 2 november 2010

de reactie van 14 maart 2011 van de Belastingdienst

informatie van verzoeker van 11 april 2011

Achtergrond

1. Leidraad Invordering 2008

1a.

Artikel 25.2.5.

"Als voorwaarde voor het verlenen van uitstel van betaling kan de ontvanger zekerheid verlangen voor de bestreden belastingschuld. In beginsel vraagt de ontvanger alleen zekerheid, als de aard en omvang van de belastingschuld in relatie tot de verhaalsmogelijkheden die bij de ontvanger bekend zijn daartoe aanleiding geven. Bij zijn beslissing houdt de ontvanger ook rekening met het aangifte- en betalingsgedrag in het verleden."

1b.

Artikel 25.1.4

"Het uitstel wordt in ieder geval beëindigd als:

(...)

f. zich een situatie zich voordoet zoals omschreven in artikel 10 van de wet en de ontvanger van mening is dat de verhaalbaarheid van de belastingschuld waarvoor uitstel is verleend, ernstig in gevaar komt ..."

1c.

Artikel 10.4.

"Het enkele feit dat de belastingschuldige buiten Nederland woont of is gevestigd, is op zich geen reden voor de ontvanger om de belastingaanslag dadelijk en tot het volle bedrag in te vorderen. Er moet een situatie bestaan waarin de ontvanger er redelijkerwijs vanuit kan gaan dat de belastingschuld niet binnen de termijnen zal worden voldaan en de belastingschuld niet in Nederland kan worden verhaald."

2. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 7:21

"Van het horen wordt een verslag gemaakt."